Mladi fideszovci v slovenskem nacionalnem interesu

Vladno kupovanje glasov manjšinskega poslanca Horvátha s prirejenimi javnimi razpisi

Piše: Borut Mekina

01

Dvaindvajset delegatov mladinskega sveta, ki predstavljajo 11 nacionalnih mladinskih organizacij, od tabornikov, skavtov do podmladkov političnih strank, je ta teden v četrtek popoldne na svojem zboru odločalo o nenavadnem vprašanju – ali naj neki lokalni mladinski organizaciji – Pomurskemu madžarskemu mladinskemu društvu – podelijo status polnopravne članice ali ne.

Dilema je vse prej kot lahka. V svetu sami priznavajo, da to društvo ne izpolnjuje niti osnovnih pogojev za pridobitev statusa, kot sta ozemeljska razširjenost in minimalno število članov. Pa vendarle je temu malemu društvu lani sam urad za mladino podelil status nacionalne mladinske organizacije, ki deluje v javnem interesu.

Kako so se odločili, v času pisanja tega članka ni znano. So pa bili mladi delegati postavljeni pred vprašanje, ki je nastalo zaradi očitno koruptivnega odnosa, ki ga je vlada Janeza Janše vzpostavila z madžarskimi manjšinskimi organizacijami. Omenjeno mladinsko društvo je nacionalni status pridobilo na podlagi kravje kupčije med vladajočo koalicijo in poslancem madžarske narodnosti Ferencem Horváthom, katerega glas je pogosto izjemno pomemben za obstoj vlade Janeza Janše.

Glasova obeh manjšinskih poslancev, ne le madžarskega, sta ključna za obstoj vladajoče koalicije. Poslanca narodnosti sta recimo vlado zaščitila pred ustavno obtožbo, nazadnje sta zagotovila dovolj glasov, da je bil za ustavnega sodnika imenovan sporni Rok Svetlič. Ta odnos temelji na posebnem sporazumu o sodelovanju, ki sta ga manjšinca 3. julija 2020 podpisala s koalicijo Janeza Janše. Sporazum je bil javen in nič posebnega, niso pa doslej bile objavljene posebne priloge, v katerih je nanizanih 28 projektov, ki jih je vlada obljubila manjšinskima poslancema. Te priloge je šele nedavno razkril portal Necenzurirano.

Seveda je prav, da so pripadniki manjšinskih organizacij pozitivno diskriminirani. Vendar bi bilo za dolgoročne madžarsko-slovenske odnose veliko bolje, če bi bil tak odnos iskren.

Med naštetimi projekti iz 3. julija 2020, vrednimi skupaj okoli 20 milijonov evrov, najdemo tudi zavezo vlade, da bo priznala »*posebni status Pomurskemu madžarskemu mladinskemu društvu*«, k tej obljubi je dodan stavek: »*Sistemsko financiranje in dodelitev sredstev za delovanje ter plača za enega zaposlenega.*« Kot nosilec je opredeljeno ministrstvo za šolstvo, pri okvirnih stroških pa je naveden znesek 50 tisoč evrov. V prejšnji številki Mladine smo pisali, kako je temu društvu uspelo priti do posebnega statusa in s tem povezanih denarnih subvencij. Ta časovnica se lepo ujema z omenjeno zavezo, ki jo je vlada dala manjšini.

Pomurskemu madžarskemu mladinskemu društvu, ki ga vodi Teodor Varga, leta 2017 in leta 2019 ni uspelo pridobiti statusa organizacije v javnem interesu. Je pa nenadoma bilo uspešno oktobra 2020 – torej takoj za tem, ko je to vlada Janeza Janše v sporazumu obljubila Ferencu Horváthu. Iz urada za mladino, ki sodi pod ministrstvo za šolstvo in ga vodi Dolores Kores, so nam ta teden poslali odločbe iz omenjenih let.

Iz njih izhaja, da ministrstvo za šolstvo leta 2017 in leta 2019 društvu statusa ni priznalo, saj to ni bilo dovolj dejavno oziroma se v pretežnem delu sploh ni ukvarjalo z mladimi. Društvo »*ne izpolnjuje osnovnega pogoja, ki se nanaša na obseg delovanja organizacije v pretežnem delu leta ...*« so v uradu za mladino o programu društva napisali leta 2017. Njegov program dela je neustrezen, ni toliko naravnan na delo z mladimi, kot je na primer »*lokalno naravnane podpore utrjevanju povezav članov narodnostnih skupnosti z matico*«. Poleg tega to mladinsko društvo leta 2017 mladih sploh ni imelo med svojimi člani. Imelo je le tri stare člane in nobenega mladega, starega od 15 do 29 let. Tudi leta 2019 je urad ugotovil, da se pri delovanju društvo le v manjšini ukvarja z mladinskim delom, zdaj, leta 2020, pa je sledil salto mortale. V odločbi iz leta 2020, ko je društvo dobilo status nevladne organizacije v javnem interesu in status nacionalne mladinske organizacije, v uradu njegovega programa sploh niso vrednotili, glede članstva pa so sklenili, da pri manjšinski organizaciji tega pogoja po zakonu ni treba upoštevati.

Hkrati s tem, ko je pridobilo status, pa je letos postalo upravičeno tudi do državnega sofinanciranja programov. Urad je za to društvo letos objavil očitno prirejen razpis za sofinanciranje mladinskega programa za mlade na območju, kjer živijo pripadniki avtohtone madžarske skupnosti, v vrednosti 50 tisoč evrov – torej v točno taki višini, kot je navedeno v prej omenjenih tajnih prilogah k sporazumu med koalicijo in Horváthom. Na razpisu je društvo zmagalo, saj je bilo edini prijavitelj. Doslej mu je urad za mladino, sodeč po Erarjevih podatkih, izplačal 35 tisoč evrov.

MLADINA - 10/12/2021

01 **Teodor Varga (drugi z desne) leta 2019 na kongresu Orbánove mladine, podmladka stranke Fidesz. Varga je predsednik Pomurske madžarske mladinske organizacije, ki je partnerska organizacija Orbánove stranke in ji je Slovenija lani podelila status nacionalnega društva, ki deluje v javnem interesu.**

02 **Letošnje srečanja Teodorja Varge (drugi z desne) z Viktorjem Orbánom (desno od Varge je poslanec madžarske manjšine Ferenc Horváth) na Blejskem strateškem forumu**

To je rekordna vsota za neko mladinsko organizacijo. Zveza tabornikov Slovenije in Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov sta recimo letos na nacionalnem razpisu prejela vsak po 30 tisoč evrov, Planinska zveza Slovenije za svoj mladinski program 22 tisoč evrov, podobne zneske dobijo gasilci. Za povrhu pa Pomursko madžarsko mladinsko društvo teh bonitet ni pridobilo le zato, ker deluje na mladinskem področju v Prekmurju, ampak tudi zaradi svoje politične usmerjenosti, seveda v skladu z usmeritvami vladajoče madžarske stranke Fidesz Viktorja Orbána.

Da je poslanec Ferenc Horváth simpatizer avtoritarnega predsednika madžarske vlade, ni skrivnost. Razdor med liberalno in Orbánovo linijo v madžarski manjšini v Sloveniji je vrhunec dosegel že leta 2016. Skupina gledališčnikov je tedaj ob neki igri javno kritizirala Horvátha. Temu so sledile čistke: direktorico Zavoda za kulturo madžarske narodnosti Lili Kepe, ki je kritiko dopustila, so odstavili in od tedaj se pripadniki madžarske manjšine v Sloveniji, ki so kritični do Horvátha ali Orbánovih potez, nočejo več javno izpostavljati.

Pomursko madžarsko mladinsko društvo pa je med vsemi madžarskimi mladinskimi organizacijami v Prekmurju še najbolj na Horváth-Orbánovi liniji. Njegovega predsednika Teodorja Vargo Horváth recimo tudi plačuje. Kot je Varga letos sam razkril v enem od intervjujev za Pomurski madžarski radio (ki deluje v okviru RTV), mu Horváth, predsednik sveta krovne Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti, plačuje mesečni honorar 350 evrov bruto za vodenje mladinske organizacije.

Za povrhu je Pomursko madžarsko mladinsko društvo tudi »partnerska« organizacija madžarskega podmladka Orbánove stranke Fidesz, ki se imenuje Fidelitas. To je razvidno iz njegove spletne strani. Varga je na vprašanje, kaj to pomeni, sicer odgovoril, da »*Pomursko madžarsko mladinsko društvo v sklopu društva Madžarske mladinske konference sodeluje z različnimi organizacijami v Karpatskem bazenu, v katerega poleg vseh NVO-jev spadajo tudi politični podmladki, ne glede na politično usmerjenost,*« a očitno ima do Orbánove stranke vendarle poseben odnos. Kot je razvidno iz njegovega računa na Facebooku, se je 30. novembra 2019 kot predsednik društva udeležil XVI. volilnega kongresa mladih orbánovcev.

Torej: v zameno za glas madžarskega poslanca, ki podpira in ohranja pri življenju najbolj nepriljubljeno koalicijo v zgodovini države, so v vladi Janeza Janše povsem očitno priredili razpise. Mladinski organizaciji, povezani s tujo politično stranko, so zagotovili nacionalni status v javnem interesu v Sloveniji ter ji na podlagi navideznega razpisa podelili državna sredstva. Madžarska manjšina v Sloveniji pa je v zameno za finančna sredstva dovolila, da so jo vladajoči spolitizirali.

To je sicer le eden od projektov, ki jih je vlada Janeza Janše zagotovila madžarski manjšini. In čeprav se zdi, da je pod to vlado tej manjšini toplo postlano, da so njene organizacije deležne največje podpore doslej, je lahko politizacija madžarske narodnosti dvorezen meč, ki utegne na dolgi rok obremeniti odnose med narodoma.

Italijanska manjšina se zato od Janševega podkupovanja že poskuša ograditi. Predsednik Italijanske unije, krovne italijanske manjšinske organizacije, Maurizio Tremul se je v nedavnem sporočilu za javnost distanciral od poslanca italijanske narodne skupnosti Feliceja Žiže – že zato, ker je priloge omenjenega sporazuma o sodelovanju z vlado skrival. »*Prav v teh točkah se distanciram od političnih odločitev, ki lahko spodbujajo sovražno vzdušje v odnosu do naše skupnosti,*« je sporočil.

Z madžarske strani takšnih sporočil ni slišati. Njihova krovna organizacija, Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost, ni kritična do ravnanja poslanca Ferenca Horvátha – kako pa bi sploh lahko bila, ko pa jo Ferenc Horváth tudi vodi. Protikorupcijska komisija je že odločila, da gre v njegovem primeru za nezdružljivost funkcij, a se Horváth glede tega požvižga na zakonodajo. Niti po preteku treh mesecev po pozivu protikorupcijske komisije se nobeni od funkcij ni odpovedal.

Še enkrat: seveda je prav, da so pripadniki manjšinskih organizacij pozitivno diskriminirani. Vendar bi bilo za dolgoročne madžarsko-slovenske odnose veliko bolje, če bi bil tak odnos iskren. Ne da zdaj slovenska vlada povečuje spodbude madžarskim organizacijam le zato, ker sodelavci Viktorja Orbána v milijonskih zneskih financirajo propagando in sovražni govor stranke SDS. In zato, da si s tem kupi manjkajoče glasove v parlamentu. ×